ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 26.10.2021
COM(2021) 669 final

2021/0349 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της σύμβασης για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των παρακτίων περιοχών της Μεσογείου (στο εξής: σύμβαση της Βαρκελώνης) όσον αφορά την έκδοση απόφασης για τον χαρακτηρισμό της Μεσογείου Θαλάσσης, στο σύνολό της, ως περιοχής ελέγχου των εκπομπών οξειδίων του θείου (στο εξής: Med SO_x ECA) σύμφωνα με το παράρτημα VI της διεθνούς σύμβασης για την πρόληψη της ρύπανσης από πλοία (στο εξής: σύμβαση MARPOL)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση αφορά τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στην 22η σύνοδο των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση (στο εξής: σύμβαση της Βαρκελώνης) και των πρωτοκόλλων της, όσον αφορά την απόφαση για την υποβολή πρότασης, το 2022, στην εβδομηκοστή όγδοη (78η) σύνοδο της Επιτροπής Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος (στο εξής: MEPC 78) του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (στο εξής: ΔΝΟ), για τον χαρακτηρισμό της Μεσογείου Θαλάσσης, στο σύνολό της, ως περιοχής ελέγχου των εκπομπών οξειδίων του θείου (στο εξής: Med SO_x ECA), καθώς και για την ημερομηνία έναρξης ισχύος των σχετικών υποχρεώσεων.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Η σύμβαση για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση

Η σύμβαση της Βαρκελώνης και τα επτά πρωτόκολλά της, που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για τη Μεσόγειο, αποτελούν την κύρια περιφερειακή νομικά δεσμευτική πολυμερή περιβαλλοντική συμφωνία για τη Μεσόγειο Θάλασσα.

Η σύμβαση της Βαρκελώνης αποσκοπεί στην πρόληψη, τη μείωση, την καταπολέμηση και την εξάλειψη της ρύπανσης στην περιοχή της Μεσογείου, καθώς και στην ενίσχυση της προστασίας της ανθρώπινης υγείας και του θαλάσσιου περιβάλλοντος στην περιοχή αυτή, με σκοπό τη βιώσιμη ανάπτυξή της.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης της Βαρκελώνης (όπως τροποποιήθηκε)[1].

2.2. Η σύνοδος των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της

Στη σύνοδο των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της συμμετέχουν υπουργοί και ανώτεροι αξιωματούχοι που εκπροσωπούν όλα τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της. Τα συμβαλλόμενα μέρη θα συναντηθούν στην Αττάλεια της Τουρκίας από τις 7 έως τις 10 Δεκεμβρίου 2021.

Σύμφωνα με το άρθρο 25 της σύμβασης της Βαρκελώνης, η Ευρωπαϊκή Ένωση ασκεί το δικαίωμα ψήφου της με αριθμό ψήφων ίσο προς τον αριθμό των κρατών μελών της τα οποία αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης αυτής και ενός ή περισσότερων πρωτοκόλλων. Η Ένωση δεν μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα ψήφου της στις περιπτώσεις που τα κράτη μέλη της ασκούν το δικό τους, και αντιστρόφως.

Σύμφωνα με τον κανόνα 43 του εσωτερικού κανονισμού της συνόδου των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τη σύμβαση, τα πρωτόκολλα ή τους οικονομικούς όρους αναφοράς, οι ουσιαστικές αποφάσεις, οι συστάσεις και τα ψηφίσματα λαμβάνονται με πλειοψηφία δύο τρίτων των παρόντων και ψηφισάντων συμβαλλόμενων μερών.

[1] ΕΕ L 322 της 14.12.1999, σ. 32-43.

2.3. Η προς έκδοση πράξη της 22ης συνόδου των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της

Σύμφωνα με το άρθρο 6 της σύμβασης της Βαρκελώνης, τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν όλα τα μέτρα που είναι σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο για την πρόληψη, τη μείωση, την καταπολέμηση και, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, την εξάλειψη της ρύπανσης της περιοχής της Μεσογείου Θαλάσσης που προκαλείται από τις απορρίψεις που πραγματοποιούν πλοία, και για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής στην εν λόγω περιοχή των κανόνων για τον έλεγχο αυτού του είδους ρύπανσης, οι οποίοι είναι γενικά αναγνωρισμένοι σε διεθνές επίπεδο.

Σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 σημείο vii) της σύμβασης της Βαρκελώνης, η σύνοδος των συμβαλλόμενων μερών της εν λόγω σύμβασης μπορεί να εξετάζει και να αναλαμβάνει κάθε δράση που ενδεχομένως απαιτείται για την επίτευξη των σκοπών της σύμβασης και των πρωτοκόλλων.

Ο καθορισμός περιοχής ελέγχου των εκπομπών οξειδίων του θείου θα εκπλήρωνε τους προαναφερθέντες στόχους με τη θέσπιση ειδικών απαιτήσεων για τη μείωση των εκπομπών ατμοσφαιρικών ρύπων των πλοίων στη Μεσόγειο.

3. ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Η ανάγκη προστασίας της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων στη Μεσόγειο Θάλασσα, μεταξύ άλλων και στις θαλάσσιες περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας, έχει αναγνωριστεί επανειλημμένα.

Οι εκπομπές ατμοσφαιρικών ρύπων από τα πλοία έχουν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία, καθώς και στο περιβάλλον. Ένας τρόπος για την αντιμετώπιση της πρόκλησης που θέτουν οι εκπομπές των πλοίων είναι ο χαρακτηρισμός της Μεσογείου ως περιοχής ελέγχου των εκπομπών οξειδίων του θείου (Med SO_x ECA), σύμφωνα με το παράρτημα VI της διεθνούς σύμβασης για την πρόληψη της ρύπανσης από πλοία (στο εξής: σύμβαση MARPOL), όπου θα εφαρμόζονται ειδικές απαιτήσεις για τη μείωση των εκπομπών των πλοίων.

Είναι αναγκαία η λήψη θέσης από την Ένωση λόγω των νομικά δεσμευτικών αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης πρότασης. Δεδομένου ότι η πρόταση συνάδει με τη φιλοδοξία της Ένωσης για μείωση της ρύπανσης και βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος, προτείνεται να στηρίξει η Ένωση την έκδοση της προβλεπόμενης πράξης.

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

4.1. Διαδικαστική νομική βάση

4.1.1. Αρχές

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό «*των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας*».

Η έννοια των «*πράξεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα*» περιλαμβάνει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα δυνάμει των κανόνων του διεθνούς δικαίου που διέπουν το εκάστοτε όργανο. Περιλαμβάνει επίσης κείμενα που δεν έχουν μεν δεσμευτική ισχύ βάσει

του διεθνούς δικαίου, αλλά «επηρεάζουν με καθοριστικό τρόπο το περιεχόμενο των ρυθμίσεων που θεσπίζει ο νομοθέτης της Ένωσης»[2].

4.1.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Η σύνοδος των συμβαλλομένων μερών της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της αποτελεί όργανο που έχει συσταθεί με συμφωνία, και συγκεκριμένα με τη σύμβαση της Βαρκελώνης.

Με την προς έκδοση πράξη θα υποβληθεί πρόταση στην MEPC 78 του ΔΝΟ το 2022 για τον χαρακτηρισμό της Μεσογείου Θαλάσσης ως περιοχής ελέγχου των εκπομπών οξειδίων του θείου (Med SO_x ECA). Ως εκ τούτου, η έκδοσή της συνιστά πράξη που παράγει έννομα αποτελέσματα.

Η προς έκδοση πράξη δεν συμπληρώνει ούτε τροποποιεί το θεσμικό πλαίσιο της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της.

Συνεπώς, η διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

4.2. Ουσιαστική νομική βάση

4.2.1. Αρχές

Η ουσιαστική νομική βάση για την έκδοση απόφασης δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από τον στόχο και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης σε σχέση με την οποία λαμβάνεται θέση εξ ονόματος της Ένωσης. Εάν η προς έκδοση πράξη επιδιώκει διττό σκοπό ή έχει δύο συνιστώσες και εάν ένας από τους σκοπούς ή μία από τις συνιστώσες μπορεί να χαρακτηριστεί κύριος/-α, ενώ ο/η άλλος/-η έχει απλώς παρεπόμενο χαρακτήρα, η απόφαση δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ πρέπει να στηρίζεται σε μία και μόνο ουσιαστική νομική βάση, ήτοι εκείνη που επιβάλλει ο κύριος ή πρωτεύων σκοπός ή συνιστώσα.

4.2.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Ο κύριος στόχος και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος.

Συνεπώς, η ουσιαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 192 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

4.3. Συμπέρασμα

Η νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 192 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

[2] Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Οκτωβρίου 2014, Γερμανία κατά Συμβουλίου, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, σκέψεις 61 έως 64.

2021/0349 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της σύμβασης για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των παρακτίων περιοχών της Μεσογείου (στο εξής: σύμβαση της Βαρκελώνης) όσον αφορά την έκδοση απόφασης για τον χαρακτηρισμό της Μεσογείου Θαλάσσης, στο σύνολό της, ως περιοχής ελέγχου των εκπομπών οξειδίων του θείου (στο εξής: Med SO_x ECA) σύμφωνα με το παράρτημα VI της διεθνούς σύμβασης για την πρόληψη της ρύπανσης από πλοία (στο εξής: σύμβαση MARPOL)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 192 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η τροποποιημένη σύμβαση για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση (στο εξής: σύμβαση της Βαρκελώνης) συνήφθη από την Ένωση με την απόφαση 1999/802/ΕΚ του Συμβουλίου[3] και άρχισε να ισχύει στις 9 Ιουλίου 2004.

(2) Σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 σημείο vii) της σύμβασης της Βαρκελώνης, η σύνοδος των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της μπορεί να εξετάζει και να αναλαμβάνει κάθε δράση που ενδεχομένως απαιτείται για την επίτευξη των σκοπών της σύμβασης και των πρωτοκόλλων. Σύμφωνα με τον κανόνα 43 του εσωτερικού κανονισμού της εν λόγω συνόδου των συμβαλλόμενων μερών, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τη σύμβαση, τα πρωτόκολλα ή τους οικονομικούς όρους αναφοράς, οι ουσιαστικές αποφάσεις, οι συστάσεις και τα ψηφίσματα λαμβάνονται με πλειοψηφία δύο τρίτων των παρόντων και ψηφισάντων συμβαλλόμενων μερών.

(3) Κατά την 22η σύνοδό τους στις 7-10 Δεκεμβρίου 2021, τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της πρόκειται να εκδώσουν απόφαση για την υποβολή πρότασης το 2022 στην εβδομηκοστή όγδοη (78η) σύνοδο της Επιτροπής Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος (στο εξής: MEPC 78) του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (στο εξής: ΔΝΟ). Πρόκειται για πρόταση για τον χαρακτηρισμό της Μεσογείου Θαλάσσης, στο σύνολό της, ως περιοχής ελέγχου των εκπομπών οξειδίων του θείου (Med SO_x ECA) και για τον προσδιορισμό της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της.

(4) Είναι αναγκαίο να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στη σύνοδο των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της, διότι η προς έκδοση απόφαση θα υποβάλει πρόταση στην MEPC 78 του ΔΝΟ, εξ ονόματος οργανισμού στον οποίο η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος, για τον χαρακτηρισμό της Μεσογείου Θαλάσσης, στο σύνολό της, ως περιοχής

[3] ΕΕ L 322 της 14.12.1999, σ. 32-43.

ελέγχου των εκπομπών οξειδίων του θείου (Med SO_x ECA), και, ως εκ τούτου, η έκδοσή της συνιστά πράξη που παράγει έννομα αποτελέσματα.

(5) Δεδομένου ότι σκοπός της προς έκδοση απόφασης είναι να οδηγήσει στην επικαιροποίηση των απαιτήσεων σχετικά με την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης, σύμφωνα με τη φιλοδοξία της Ένωσης για μείωση της ρύπανσης στο θαλάσσιο περιβάλλον και για προστασία της ανθρώπινης υγείας, προτείνεται να υποστηρίξει η Ένωση την έκδοση της απόφασης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στην 22η σύνοδο των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της είναι η στήριξη της απόφασης για την υποβολή πρότασης, στην εβδομηκοστή όγδοη (78η) σύνοδο της Επιτροπής Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος (MEPC 78) του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΔΝΟ), για τον χαρακτηρισμό της Μεσογείου Θαλάσσης, στο σύνολό της, ως περιοχής ελέγχου των εκπομπών οξειδίων του θείου (Med SO_x ECA), καθώς και για την ημερομηνία έναρξης ισχύος της.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Επιτροπή.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος